

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Заң факультеті

Кеден, қаржы және экологиялық құқық кафедрасы

Заң факультеті

Ғылыми кеңесінің мәжілісінде

бекітілді

№ ___ хаттама « __ » ___ 2015 ж.

Факультет деканы ___ Байдельдинов Д.Л.

Мамандық: Заңтану,

СИЛЛАБУС

ҚР Қаржы құқығы

3 курсы, к/б, 6 семестрі (күзгі), кредит саны 3, пәннің түрі
(міндетті/таңдаулы)

Лектордың аты-жөні: – Қуаналиева Гүлдана Амангелдіқызы доцент, заң
ғылымдарының кандидаты

Телефон: 377 33 36 (12-57)

e-mail: kuanalieva.guldanakz.@mail.ru.

каб. «Кеден, қаржы және экологиялық құқық кафедрасы» 323 каб. (БОҒ 2)

Офис-сағаттар: дүйсенбі, сәрсенбі сағат 15-00 ден 17-00 ге дейін

Оқытушы (практикалық, семинар, зертханалық сабақтар): Адилгазы С.
оқытушы

телефондары (жұмыс, үй, ұялы байланыс) 377-33-34 (1257)

e-mail: , каб.: 323

Мақсаты: студенттердің Қазақстан Республикасының қаржы құқығы пәні бойынша жоғарғы деңгейлі білім алуы.

Міндеті: тиісті қаржылық заңдармен және арнайы заңи әдебиеттермен ғылыми ізденіс-зерттеу тұрғысынан дұрыс әрі нәтижелі жұмыс істей білуге үйрету; нарықтық қатынастар аясында, мемлекеттің микро және макроэкономикалық даму туындайтын бюджеттік, салықтық, валюталық-қаржылық, қаржылық-шаруашылық, бюджеттен тыс мақсатты қорларды қалыптастыру сияқты айрықша қатынастарды қаржылық-құқықтық нормалардың көмегімен, оларды сауатты пайдалану арқылы мемлекет және қоғам мүдделеріне сай ұтымды реттей білу; атқарып жүрген қызметтері саласындағы тиісті қаржылық заңдарды дұрыс қолдана білу, қаржылық-құқықтық сипаттағы дау-таластар туындаған жағдайда оларды жедел әрі сауатты шешуге, сондай-ақ өзі қызмет істеп жүрген орынның және өзінің құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауға қабілетті болу.

Студенттер пәнді оқу нәтижесінде мынаны білулері қажет:

- Қаржылық құқықтық нормалардың мазмұнын, даму тарихын;
- Қаржы саласындағы мемлекеттік органдардың қызметін, олардың өзара арақатынасын;
- Қаржы және салық саласындағы шет елдік тәжірибелерді;
- Қаржылық құқықтық қатынас аясында туындайтын дауларды шеше білулері қажет.

Құзыреттері (оқытудың нәтижелері: Қаржы құқығының негізгі түсініктерімен танысуы, ҚР қаржы саласындағы меншік құқығының мәселелерін ашатын сұрақтармен танысу; Нарықтық қатынастар жағдайындағы Қазақстандағы қаржы заңнамасының қалыптасуы мен дамуын зерттеп оқу; Қазақстанның қолданыстағы қаржы заңнамасы туралы жалпы мағлұматтарының болуы

Аралық және қорытынды аттестацияға сипаттама.

Аралық аттестация тест тапсырмалары мен ауызша сауал сұрақ қою арқылы жүргізіледі. Бұл аттестацияның нысаны, қорытынды аттестацияға дайындалудың қажетті кезеңі болып табылады

Қорытынды аттестация берілген 15 тақырыптың ішінен екі теориялық сұрақ пен арнайы тапсырмаға жазбаша жауап беретін емтихан түрінде өткізіледі.

Пререквизиттер: мемлекет және құқық теориясы, азаматтық құқық, қылмыстық құқық, әкімшілік құқық.

Постреквизиттер: салықтық құқық, сақтандыру құқығы, банктік құқық, валюталық құқық, бюджеттік құқық т.б.

Курстың құрылымы:

№ п/п	Тақырыптың атауы	Сағат саны	Бағасы
1 апта	дәріс. Қаржы жүйесі және мемлекеттің қаржылық қызметі	2	
1 аптп	семинар сабақ. Қаржылық құқықтың басқа құқық салаларымен байланысы	1	6
2 апта	дәріс. Қаржылық құқық - құқық саласы ретінде, пәні, әдісі, жүйесі	2	
2 апта	Семинар Қаржылық құқықтық нормалар. Қаржылық нормалардың құрылысына қарай жіктелуі	1	6
3 апта	дәріс. Қазақстанның заңи ғылымдарының құрамдас бөлігі ретінде	2	
3 апта	Семинар Республикалық және жергілікті бюджеттің кіріс көздерінің қайнар көзі	1	6
3-апат	1-СӨЖ. Қаржылық құқықтың басқа құқық салаларымен байланысын анықтау Қаржылық құқықтың басқа құқық салаларында алатын орыны. Өзара байланысы мен ерекшеліктері, ұқсастықтары. Қаржылық құқықтың басқа құқық салаларында алатын орыны туралы ҚР және шетел ғалымдарының пікірлері. Осыған байланысты өз ойыңды тұжырымда		10
4апта	дәріс. Қаржылық құқықтық нормалар және қаржылық құқықтық қатынастар	2	
4апта	Семинар Республикалық және жергілікті	1	6

	бюджеттің шығыстарын құқықтық реттеу		
5-апат	дәріс. Мемлекеттің қаржылық құрылысының құқықтық негіздері	2	
5-апат	Семинар Мемлекеттің қаржылық жүйесі . Бюджеттен тыс қорларды қалыптастыру неіздері және олардың жұмыс жасау ерекшеліктері	1	6
5-апат	2-СӨЖ Қаржылық құқықтық нормалар. Қаржылық нормаларға мысалдар келтіріп, құрылысына қарап жіктеу.		10
6-апат	дәріс. Ақша жүйесінің құқықтық негіздері	2	
6-апат	Семинар Мемлекеттік қаржылар саласындағы басқару	1	6
6-апат	3-СӨЖ. Қаржылық құқықтық нормалардың ұғымы, түрлері және құрылысы. Қаржылық құқықтық қатынастар		10
7-апат	дәріс. Мемлекеттің ақша айналымын ретке келтіру тәсілдері және мемлекетте жүргізілген ақша реформалары	2	
7-апат	Семинар Қаржылық жоспарлаудың құқықтық негіздері	1	6
7-апат	1 Аралық бақылау		25
7-апат	MIDTERM		100
8-апат	дәріс. Қаржылық қызмет саласындағы өкілетті органдардың құзыреттілігі	2	
8-апат	Семинар Мемлекеттік қаржылық бақылауды құқықтық реттеу	1	6
9-апат	дәріс. 2011-2013 жылдарға арналған Республикалық бюджет туралы Заңы	2	
9-апат	Семинар Қаржылық-құқықтық жауапкершілікті құқықтық реттеу	1	6
9-апат	4-СӨЖ. Қаржылық қызмет саласындағы өкілетті		10

	органдардың құзыреттерін анықтаңыз		
10-апат	дәріс. Қаржылық бақылау жүргізуге байланысты Ревизия актісі	2	
10-апат	Семинар Бюджеттік құқық қаржылық құқықтың басты бөлімі ретінде	1	6
11-апат	дәріс. ҚР Қылмыстық және әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы кодекстері бойынша қаржылық құқық бұзушылықтарды атап , бүгінгі таңда жиі кездесіп отырған құқықбұзушылықтарға тоқталыңыздар және олармен күрес жолдары	2	
11-апат	Семинар Салықтық құқық: пәні, әдістері, жүйесі	1	6
12-апат	дәріс. Қаржылық-банктік құқық қаржылық құқықтық бөлімі ретінде	2	
12-апат	Семинар ҚР-ң салық жүйесін анықтау	1	6
12	5-СӨЖ. Республикалық және жергілікті бюджеттің кіріс көздерінің қайнар көздері. Республикалық және жергілікті бюджеттің шығыстарын құқықтық реттеу		10
13-апат	дәріс. ҚР-ң Салық кодексі бойынша салықтық міндеттеме		
13-апат	Семинар Бюджеттен тыс қорларды қалыптастыру неіздері және олардың жұмыс жасау ерекшеліктері		
14-апат	дәріс. Қаржылық-сақтандыру құқығы қаржылық құқықтың бөлімі ретінде	2	
14-апат	Семинар Құрылғалы отырған банктің құрылтай жарғысы мен құрылтай шартының жобасын жасау	1	6
	6-СӨЖ. Мемлекеттің қаржылық жүйесі. Бюджеттен тыс қорларды қалыптастыру неіздері және олардың жұмыс жасау ерекшеліктері		10
15-апат	дәріс. Қаржылық-шаруашылық құқығы қаржылық	2	

	құқықтың бөлімі ретінде			
15-апат	Семинар Аннуиеттік сақтандырудың түсінігі мен жасалу шарттары, тәртібі		1	6
15-апат	2 Аралық бақылау			25
	1 Аралық бақылау		25 (7*6,4=45+25+30=100)	
	2 Аралық бақылау		25 (7*6,4=45+25+30=100)	
	Емтихан		100	
	Барлығы		400	

ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Атауы	Балдардың сандық эквиваленті
Семинар	7 (апта) x 6 балл = 42 балл
СОӨЖ	3 (тапсырма) x 10 балл = 30 балл
1 Аралық бақылау	1x28 балл = 28 балл
Барлығы	100 балл
MIDL TERM	100 балл
Семинар	7 (апта) x 6 балл = 42 балл
СОӨЖ	3 (тапсырма) x 10 балл = 30 балл
2 Аралық бақылау	1x28 балл = 28 балл
Барлығы	100 балл
Емтихан	100 балл

Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі.

А) Нормативтік әдебиеттер

Нормативтік-құқықтық актілер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы (1995 жылғы 30 тамызда қабылданған, 2007 жылы өзгертулер мен толықтырулар енгізілген).
2. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 26-желтоқсандағы «Қазақстан Республикасының Президенті туралы Конституциялық заңы».
3. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 16-қазандағы «Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы Конституциялық заңы».
4. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 18-желтоқсандағы «Қазақстан Республикасының Үкіметі туралы Конституциялық заңы».
5. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі (1994 жылғы 27-желтоқсанда қабылданған Жалпы бөлімі, 1999 жылғы 1-шілдеде қабылданған Ерекше бөлімі) 102-104, 111-112, 117-118, 127-136, 139, 192-193, 196-198, 200-201, 206 және т.б. баптары.
6. Қазақстан Республикасының Бюджеттік Кодексі. 24.04.2004 жылы қабылданған ҚР Заңы
7. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 30-наурыздағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы Заңы. (өзгертулер мен толықтырулар енгізілген).
8. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 31-тамыздағы «Қазақстан Республикасындағы банктер және банктік қызмет туралы Заңы. (өзгертулер мен толықтырулар енгізілген).
9. Қазақстан Республикасының 02.07.2003 жылы қабылданған ҚР Бағалы қағаздар рыногы туралы Заңы (өзгертулер мен толықтырулар енгізілген).
10. Қазақстан Республикасының Президентінің 09.03.2004 жылғы 2003-2006 жылдары Қазақстан Республикасында қаржылық секторды дамыту концепциясын жүзеге асыру шараларының жоспарын бекіту туралы Жарлығы
11. Қазақстан Республикасының Даму банкісі туралы Қазақстан Республикасының 25.04.2001 жылығ Заңы
12. Қазақстан Республикасының қаржылық рынокты және қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау рыногы туралы 04.07.2003 жылғы Қазақстан Республикасының Заңы
13. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 17-маусымдағы “Валюталық реттеу және бақылау туралы” Заңы (өзгертулер мен толықтырулар енгізілген).
14. Қазақстан Республикасының 2000жылғы 18 желтоқсандағы “Сақтандыру қызметі туралы” Заңы.
15. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 12-маусымдағы «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы Кодексі».
16. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 29 маусымдағы «Ақша аударымдары мен төлемдері туралы Заңы».
17. Қазақстан Республикасының 1995 жылғы 19-маусымдағы «Мемлекеттік кәсіпорын туралы Заңы (өзгертулер мен толықтырулар енгізілген).
18. Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 13-шілдедегі «Демпингке қарсы шаралар туралы Заңы».
19. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23-қаңтардағы «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару туралы Заңы».
20. Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 5-шілдедегі «Қаржылық лизинг туралы Заңы».
21. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 5-қаңтардағы «Трансферттік бағаларды қолдану кезіндегі мемлекеттік бақылау туралы Заңы».

22. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 14-шілдедегі «Нотариат туралы Заңы.
23. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 28 сәуірдегі «Қазақстан Республикасындағы вексель айналысы туралы Заңы.
24. Қазақстан Республикасының Президентінің Қазақстан Республикасының қаржылық рынокты және қаржылық ұйымдарды мемлекеттік реттеу және қадағалау рыногы агенттігі туралы Ережені бекіту туралы 31.12.2003 жылғы Жарлығы.
25. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 1-шілдедегі «Алматы қаласының мәртебесі туралы Заңы.
26. Қазақстан Республикасының 08.02.2003 жылғы Пochта туралы Заңы
27. Қазақстан Республикасының 13.05.2003 жылғы «Акционерлік қоғамдар туралы Заңы
28. Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 29 қаңтардағы «Республикалық және жергілікті бюджеттердің атқарылуын бақылау туралы Заңы.
29. Қазақстан Республикасының 20.12.1998 жылғы Коммерциялық емес ұйымдар туралы Заңы
30. Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 18-желтоқсандағы «Қазақстан Республикасының кейбір заң актілеріне сақтандыру ісі мен сақтандыру қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Заңы.
31. Қазақстан Республикасының 1998 жылғы 22-желтоқсандағы «Қазақстан Республикасының кейбір заң актілеріне мемлекеттік мекемелерді қаржыландыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Заңы.
32. Қазақстан Республикасының Аудиторлық қызмет туралы 20.11.1998 жылғы Заңы
33. Қазақстан Республикасының Президентінің Қазақстан Республикасының ұлттық валютасының қызмет етуінің кейбір мәселелері туралы 07.02.2001 жылғы Жарлығы
34. Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылғы 29-қаңтардағы «Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын қалыптастыру және пайдалану қағидалары туралы Жарлығы.
35. Қазақстан Республикасының Президентінің Қазақстандық теңге – ұлттық валютасының бан,кноталар мен монеталарының дизайнының концепциясын бекіту туралы 25.09.2003 жылғы Жарлығы
36. Қазақстан Республикасының Үкіметінің Мемлекеттік сатып алуларды жүзеге асырудың ерекше тәртібінің Ережесін бекіту туралы 20.02.2004 жылғы Қаулысы
37. Қазақстан Республикасының Үкіметінің ҚР Қаржы министрлігі туралы 11.01.2001 жылғы Ережені бекіту туралы Қаулысы
38. Қазақстан Республикасының Үкіметінің ҚР Қаржы министрлігінің қаржылық бақылау комитетінің қызметінің кейбір мәселелері туралы 19.06.2002 жылғы Қаулысы
39. Қазақстан Республикасының Үкіметінің ҚР экономика және бюджетті жоспарлау министрлігі туралы 04.09.2002 жылғы Ережені бекіту туралы Қаулысы
40. Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкісінің Қаржылық агенттер үшін пруденциалды нормативтер және олардың статустарының жойылуы тәртібі туралы 25.07.2003 жылғы Қаулысы

Қосымша нормативтік актілер:

1. Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылғы 11-шілдедегі «Қаржы рыногын мемлекеттік реттеудің бірыңғай жүйесін ұйымдастыру жөніндегі шаралар туралы Жарлығы.

2. Қазақстан Республикасының Президентінің 1995 жылғы 26 желтоқсанындағы «Бухгалтерлік есеп туралы Заң күші бар жарлығы.
3. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 3-мамырдағы «Қазақстан Республикасының кейбір заң актілеріне Қазақстан Республикасының Ұлттық Қорының жұмыс істеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Заңы.
4. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2000 жылғы 11-қаңтардағы «Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі туралы Ережені бекіту жөніндегі Қаулысы.
5. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1999 жылғы 24-мамырдағы «Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитетінің мәселелері туралы Қаулысы.
6. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 27-ақпандағы «Қазақстан Республикасы Қаржы полициясы агенттігі мәселелері туралы Қаулысы.
8. Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Қаржы бақылау Комитеті туралы Ережені бекіту жөніндегі Қаулысы.
9. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банк Басқармасының 2001 жылғы 5-қыркүйектегі «Қазақстан республикасында экспорт-импорт валюталық бақылауын ұйымдастыру туралы нұсқаулықты бекіту туралы Қаулысы.

Б) Негізгі әдебиеттер:

1. Бабиц А.М., Павлова Л.Н. Финансы, Москва, ИД ФБК-ПРЕСС, 2000
2. Бельский К.С. Финансовое право. М., Юристь, 1995.
3. Годме Поль М. Финансовое право. М., Прогресс, 1978.
4. Дробозина Л.А. Финансы Москва, Юнити, 2000
5. Карасева М.В. Финансовое право. М., Юристь, 1999.
6. Листопад А.Д. Финансовая деятельность таможенных органов Российской Федерации. М., РИО РТА, 1996.
7. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Қаржылар саласындағы мемлекеттік басқару. Алматы, 1998.
8. Мухитдинов Н.Б., Найманбаев С.М. Мемлекеттің салықтық қызметінің құқықтық негіздері. Алматы, 1998.
9. Рассолов М.М. Финансовое право. Москва, Юнити, 2001
10. Романовский М.В., Врублевский О.В., Сабанти Б.М. Финансы. Мочква, Юрайт, 2000
11. Химичева Н.Н. Финансовое право. М. БЕК, 1998.
12. Химичева Н.Н. Налоговое право. М. БЕК, 1997.
13. Худяков А.И. Финансовое право Республики Казахстан, Алматы, 2002
14. Худяков А.И. Основы теории финансового права. Алматы, 1995.
15. Худяков А.И. Финансовое право РК. Алматы, 2001.
16. Худяков А.И. Страхование право РК. Алматы, 1997.
17. Худяков А.И. Налоговое право РК. Алматы, 2003.
18. Худяков А.И., Найманбаев С.М. Русско-казахский финансово-правовой толковый словарь. Алматы, 1997.
19. Найманбаев С.М. ҚР қаржылық құқығы. Алматы, 1994.

В) Арнайы әдебиеттер:

1. Жауриков К.К., Ким Г.В. Государственное страхование в Казахстане. Алматы, 1992.
2. Олейник О.М. Основы банковского права. М: Юристъ, 1997.
3. Оспанов М.Т., Мухамбетов Т.И. Иностраный капитал и инвестиции: вопросы теории, практики привлечения и использования. Алматы, 1997.
4. Давыдова Л, Раймонова Д. Банковское право Республики Казахстан. Алматы, 2005.
5. Л. Давыдова, Д.Раймонова. Қазақстан Республикасының банктік құқығы. Алматы, 2006.

ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ САЯСАТЫ

БАҒАЛАУ САЯСАТЫ:

№		
1.	толық жауап	60%
2.	УАҚЫТЫЛЫ	5 %
3.	Қолданыстағы заңнаманы талдау	20%
4.	қосымша материалдар және оларды пайдалану	10%
5.	Оқуға белсене араласқаны	5%

Жұмыстардың барлық түрін көрсетілген мерзімде жасап тапсыру керек. Кезекті тапсырманы орындамаған, немесе 50% - дан кем балл алған студенттер бұл тапсырманы қосымша кесте бойынша қайта жасап, тапсыруына болады.

Орынды себептермен зертханалық сабақтарға қатыспаған студенттер оқытушының рұқсатынан кейін лаборанттың қатысуымен қосымша уақытта зертханалық жұмыстарды орындауға болады. Тапсырмалардың барлық түрін өткізбеген студенттер емтиханға жіберілмейді

Бағалау кезінде студенттердің сабақтағы белсенділігі мен сабаққа қатысуы ескеріледі.

Толерантты болыңыз, яғни өзгенің пікірін сыйлаңыз. Қарсылығыңызды әдепті күйде білдіріңіз. Плагиат және басқа да әділсіздіктерге тыйым салынады. СӨЖ, аралық бақылау және қорытынды емтихан тапсыру кезінде көшіру мен сыбырлауға, өзге біреу шығарған есептерді көшіруге, басқа студент үшін емтихан тапсыруға тыйым салынады. Курстың кез келген мәліметін бұрмалау, Интранетке рұқсатсыз кіру және шпаргалка қолдану үшін студент «F» қорытынды бағасын алады.

Өзіндік жұмысын (СӨЖ) орындау барысында, оның тапсыруы мен қорғауына қатысты, сонымен өткен тақырыптар бойынша қосымша мәлімет алу үшін және курс бойынша басқа да мәселелерді шешу үшін оқытушыны оның келесі офис-сағаттарында таба аласыз:

Әріптік жүйе бойынша	Балдардың сандық	% мәні	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
----------------------	------------------	--------	-------------------------------

бағалау	эквиваленті		
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз
I (Incomplete)	-	-	Пән аяқталмаған <i>(GPA есептеу кезінде есептелінбейді)</i>
P (Pass)	-	-	«Есептелінді» <i>(GPA есептеу кезінде есептелінбейді)</i>
NP (No Pass)	-	-	«Есептелінбейді» <i>(GPA есептеу кезінде есептелінбейді)</i>
W (Withdrawal)	-	-	«Пәннен бас тарту» <i>(GPA есептеу кезінде есептелінбейді)</i>
AW (Academic Withdrawal)			Пәннен академиялық себеп бойынша алып тастау <i>(GPA есептеу кезінде есептелінбейді)</i>
AU (Audit)	-	-	«Пән тыңдалды» <i>(GPA есептеу кезінде есептелінбейді)</i>
Атт-ған		30-60 50-100	Аттестатталған

Атт-маған		0-29 0-49	Аттестатталмаған
R (Retake)	-	-	Пәнді қайта оқу

Кафедра меңгерушісі
А.Е.

з.ғ.д., профессор Жатқанбаева